

EXPUNERE DE MOTIVE

la propunerea legislativă privind aprobarea obiectivului de investiții de interes național „Autostrada Dacilor”

1. Descrierea situației actuale

Prezenta propunerea legislativă vizează aprobarea unei investiții esențiale în infrastructura rutieră a județului Hunedoara. Microregiunea Valea Jiului, formată din șase localități (Petroșani, Petrila, Aninoasa, Vulcan, Lupeni și Uricani), traversează de peste trei decenii un declin economic structural sever. Acest declin are ca și cauză directă procesul de restructurare și închidere a activității extractive a huilei în județul Hunedoara, numărul locurilor de muncă din sector scăzând de la peste 51.000 în anul 1991 la doar aproximativ 2.900 în prezent. Izolarea geografică actuală a microregiunii, constatată explicit în *Strategia de dezvoltare economică, socială și de mediu a Văii Jiului 2021–2030*, blochează reconversia economică și valorificarea potențialului turistic montan și cultural.

2. Impactul socio-economic și obligația de echitate

Angajamentele asumate de România pentru neutralitatea climatică prevăd închiderea definitivă a minelor și a capacităților energetice pe cărbune în perioada 2030–2032, fapt ce va genera pierderea a încă 5.550 de locuri de muncă directe (pp. 1-2). În acest context, crearea unei conexiuni rutiere rapide nu reprezintă doar un obiectiv de infrastructură, ci o măsură compensatorie de echitate socială.

Proiectul propune un instrument concret de atragere a investițiilor private prin valorificarea siturilor industriale dezafectate aflate în proprietate publică, favorabil poziționate, dar neatractive în prezent din cauza izolării rutiere.

De asemenea, infrastructura de mare viteză va reduce mobilitatea deficitară a forței de muncă locale și va opri fenomenul de migrație masivă a tinerilor

calificați către alte centre urbane sau în afara țării întrucât acești tineri vor avea noi locuri de muncă la dispoziție și noi perspective locale.

3. Deficiențele infrastructurii actuale și justificarea tehnică

Conexiunea rutieră actuală se realizează exclusiv pe DN66 (E79), un drum suprasolicitat, cu sectoare montane geometrice restrictive. Cea mai apropiată autostradă (A1) se află la o distanță de aproximativ 80 km (peste 70 de minute de parcurs de la Petroșani), afectând timpii de transport de marfă și descurajând investitorii. Infrastructura feroviară (Linia 202 Simeria-Filiași) operează cu restricții majore de viteză din cauza uzurii, o călătorie către București durând minimum 6,5 ore, iar către Cluj-Napoca peste 5,5 ore. Realizarea autostrăzii va asigura separarea fluxurilor de trafic greu de cel local, sporind exponențial siguranța rutieră pe coridorul Deva – Petroșani.

4. Schimbări preconizate și integrarea în strategiile naționale

Prezentul proiect de lege nu creează un obiectiv izolat, ci ridică la rang de prioritate națională coridoare parțial recunoscute în documentele strategice naționale, precum Master Planul General de Transport (care prevede modernizarea la nivel Trans Regio a DN66) și Programul Operațional Transport 2021–2027. Obiectivul va conecta pe un singur coridor rapid un patrimoniu istoric universal de excepție: cetatea dacică de la Bănița (sit UNESCO), Sarmizegetusa Regia, Ulpia Traiana Sarmizegetusa, Geoparcul Dinozaurilor din Țara Hațegului și Castelul Corvinilor; transformând turismul cultural într-un motor economic alternativ sustenabil.

5. Constituționalitatea și respectarea normelor de tehnică legislativă pentru prezenta propunere

Proiectul de lege respectă cu strictețe principiul separației și echilibrului puterilor în stat, consacrat de Art. 1 alin. (4) din Constituția României. Spre

deosebire de inițiativele anterioare respinse de Consiliul Legislativ pe motivul ingerinței legislativului în atribuțiile executive ale Guvernului, prezenta normă nu instituie obligații directe de execuție bugetară imediată. Astfel, prezenta propunere:

- Mandatează Ministerul Transporturilor și Infrastructurii să pornească procedurile administrative (Art. 3) (p. 5);
- Recunoaște competența exclusivă a Guvernului privind aprobarea indicatorilor tehnico-economici prin Hotărâre de Guvern (Art. 3 alin. 3), în urma finalizării Studiului de Fezabilitate;
- Include norme privind obligativitatea procedurilor de consultare cu partenerii sociali (Art. 5);

6. Impactul financiar asupra bugetului general consolidat

Finanțarea obiectivului de investiții se va realiza eșalonat, din fonduri externe nerambursabile (Fondul pentru o Tranziție Justă, Programele Europene de Transport), de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii, în limita sumelor aprobate anual cu această destinație, precum și din alte surse legal constituite (Art. 2) (p. 5). Sumele exacte și indicatorii valorici finali vor fi determinați prin Studiul de Fezabilitate, conform Legii nr. 500/2002 privind finanțele publice (p. 5).

7. Conformitatea cu dreptul Uniunii Europene

Proiectul de lege este în deplină concordanță cu legislația comunitară privind rețelele transeuropene de transport (TEN-T) și respectă standardele de mediu privind ariile protejate (Directiva Habitare și Directiva Păsări), traseul urmând culoarul natural al văii râului Strei și pasul Merișor-Bănița pentru a evita zonele de protecție integrală (Natura 2000 Strei-Hațeg, Parcul Național Retezat).

Pentru toate motive enunțate anterior: argumentele de ordin economic, social, de siguranță rutieră și de tehnică legislativă prezentate, supunem Parlamentului României, spre dezbateră și adoptare, propunerea legislativă privind aprobarea obiectivului de investiții de interes național „Autostrada Dacilor”.

Inițiator:

Deputat Anamariu GAVRILĂ

PARTIDUL CAMERINILOR TINERI

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

LISTA INIȚIATORILOR
pentru propunerea legislativă intitulată:

Legea privind aprobarea obiectivului de investiții
Autostrada Dacilor: Deva – Valea Jiului

Nr. crt.	Nume și Prenume	Calitatea (Deputat / Senator)	Circumscripția electorală	Grupul parlamentar	Semnătura
1	ANAMARIA GAVRILA	Deputat	HD	POT	
2	LIACIA CERNIC	Deputat	OT	POT	
3	Trinica Căduța	Deputat	ABJ	POT	

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

LISTA INIȚIATORILOR
pentru propunerea legislativă intitulată:

Legea privind aprobarea obiectivului de investiții
Autostrada Dacilor: Deva – Valea Jiului

Nr. crt.	Nume și Prenume	Calitatea (<i>Deputat / Senator</i>)	Circumscripția electorală	Grupul parlamentar	Semnătura
1	Bianca Eugenia Gavrilă	Deputat	Alba	POT	

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

LISTA INIȚIATORILOR
pentru propunerea legislativă intitulată:

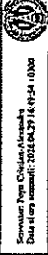
Legea privind aprobarea obiectivului de investiții
Autostrada Dacilor: Deva – Valea Jiului

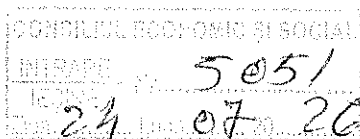
Nr. crt.	Nume și Prenume	Calitatea (<i>Deputat / Senator</i>)	Circumscripția electorală	Grupul parlamentar	Semnătura
1	VELA I. GHEORGHE	Senator	Nr. 11 Caraș- Severin	POT	 Senatul V.I.I. Cluj-Napoca Dist. 11 Caraș-Severin: 1300, 1301, 1302, 1303

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

LISTA INIȚIATORILOR
pentru propunerea legislativă intitulată:

Legea privind aprobarea obiectivului de investiții
Autostrada Dacilor: Deva – Valea Jiului

Nr. crt.	Nume și Prenume	Calitatea (<i>Deputat / Senator</i>)	Circumscripția electorală	Grupul parlamentar	Semnătura
	Popa Cristian-Alexandru	Deputat	8	POT	 Semnătură Popa Cristian-Alexandru Data și ora semnării: 2024.04.29 14:49:54 1030a

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTATILOR

SENATUL

LEGE

privind aprobarea obiectivului de investiții „Autostrada Dacilor”

Parlamentul României adoptă prezenta lege:

Art. 1. Obiectul legii și declararea utilității publice

- (1) Prezenta lege aprobă realizarea obiectivului de investiții de interes național și de utilitate publică „Autostrada Dacilor” cu următorul traseu: Deva – Simeria – Călan – Hațeg – Bănița – Petroșani (Valea Jiului).
- (2) Procedurile de expropriere aferente acestui obiectiv de investiții se desfășoară în regim de urgență, potrivit cadrului legal aplicabil obiectivelor de infrastructură de interes național.

Art. 2. Finanțarea obiectivului de investiții

- (1) Obiectivul de investiții „Autostrada Dacilor” se finanțează din fonduri externe nerambursabile (programe europene dedicate acestui tip de obiectiv), de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii, în limita sumelor aprobate anual cu această destinație, precum și din alte surse legal constituite.
- (2) Guvernul României actualizează documentele strategice naționale de transport, planurile de investiții în domeniul transporturilor și programele de finanțare europene aferente perioadelor de programare bugetară prin includerea obiectivului menționat în aceste documente.

Art. 3. Atribuții privind realizarea obiectivului și termenele administrative

- (1) Ministerului Transporturilor și Infrastructurii îi revine întreaga autoritate și responsabilitate pentru coordonarea și implementarea prezentului obiectiv, prin Compania Națională de Administrare a Infrastructurii Rutiere (CNAIR) - S.A., în calitate de agenție de implementare.
- (2) În termen de maximum 90 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, Ministerul Transporturilor și Infrastructurii inițiază procedurile de achiziție publică pentru elaborarea Studiului de Fezabilitate și a Proiectului Tehnic.
- (3) În termen de 30 de zile de la finalizarea documentației tehnico-economice, Guvernul României aprobă, prin Hotărâre, indicatorii tehnico-economici ai obiectivului de investiții.

Art. 4. Termenul de execuție și monitorizare

- (1) Termenul de execuție a obiectivului de investiții „Autostrada Dacilor” este de 4 ani de la data emiterii ordinului de începere a lucrărilor pentru ultimul lot adjudecat.
- (2) Ministerul Transporturilor și Infrastructurii va prezenta anual comisiilor de specialitate ale Parlamentului României un raport detaliat privind stadiul implementării proiectului, derularea licitațiilor și execuția bugetară.

Art. 5. Dialogul social și consultarea partenerilor

- (1) Pe parcursul etapelor de proiectare și execuție, agenția de implementare organizează consultări cu structurile asociative ale autorităților administrației publice locale din județul Hunedoara, cu asociațiile patronale, sindicale și organizațiile neguvernamentale de profil în vederea elaborării documentației proiectului.
- (2) Documentația tehnică va cuprinde în mod obligatoriu măsuri de impact socio-economic asupra forței de muncă locale din regiunea Valea Jiului, măsuri de protecție a mediului și soluții de conectare a parcurilor industriale regionale la coridorul de autostradă.

Art. 6. Intrarea în vigoare

Prezenta lege intră în vigoare la data de 1 ianuarie a anului următor publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

Președintele Camerei Deputaților,
Sorin-Mihai GRINDEANU

Președintele Senatului,
Mircea ABRUDEAN

Inițiator:
Deputat Anamaria GAVRILĂ

PARTIDUL OAMENILOR TINERI

